

MUNKAVÉDELMI ALAPISMERETEK

A hallgató testi épségének, egészségének megóvása érdekében minden intézetben és tanszéken korszerű technikával, technológiával, munkaszervezéssel a tudományos eredmények felhasználásával gondoskodni kell az oktatással és a gyakorlati foglalkozásokkal kapcsolatban keletkező ártalmak **megelőzéséről**.

A hallgatót gyakorlatoknál csak időszakonként a tantervben előírt óraszámokon belül, **az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó munkavédelmi rendelkezések, műszaki előírások által meghatározott feltételek és fokozott felügyelet mellett szabad oktatni.**

A hallgatók gyakorlati oktatása szempontjából veszélyes műveletek és foglalkozási helyek körét, valamint az oktatásra fordítható időtartamot a tantervben kell meghatározni. A tantervben fel kell tüntetni az egészségre különösen veszélyes munkafeladatokat is, amelyeket a hallgatók nem végezhetnek, illetve azokat a munkakörülményeket, amelyek között oktatás nem végezhető.

A hallgató köteles:

- a hallgatói munkavédelmi oktatáson részt venni,
- a biztonsága érdekében kapott tájékoztatásokat, ismereteket elsajátítani és megfelelő biztonsággal alkalmazni,
- a munkája biztonságos elvégzéséhez szükséges ismereteket elsajátítani és azokat a munkavégzésben alkalmazni,
- a laboratóriumi, műhelygyakorlatokon a szükséges egyéni védőeszköz rendeltetésszerűen használni, és a tőle elvárható tisztításról gondoskodni,
- az elvárható kultúrált viselkedést tanúsítani, **fegyelmet, rendet, tisztaságot megtartani, (szemetelés kerülendő az egyetemi és a kollégiumi épületek környezetében is),**
- a kollégium házirendjét és az egyetemi intézmények munkavédelmi előírásait betartani,
- a kollégiumban használatos eszközök (gáz-/villanytűzhely, mosógép, centrifuga, vasaló, hajszárító, rezsó, mikrohullámú sütő stb.) helyes kezelésére ügyelni,
- a munkavégzéshez az egészséget és testi épséget nem veszélyeztető ruházatot viselni,
- a részére előírt orvosi (meghatározott körben pályaalkalmassági vizsgálatokon) részt venni,
- a veszélyt jelentő rendellenességet tőle elvárhatóan megszüntetni, vagy erre intézkedést kérni az oktatójától, kollégiumban nevelőtanártól,
- balesetet, sérülést, rosszulletet azonnal jelenteni,
- a hallgató önkényesen nem kapcsolhatja ki, nem távolíthatja el, és nem alakíthatja át a biztonsági berendezéseket,
- a számára előírt orvosi kezelésnek, védőoltásnak alávetni magát
- tűzvédelmi oktatáson és tűzriadó, valamint mentési gyakorlatokon részt venni.

A munkavédelmi oktatás tartalmát az oktatás célja és jellege határozza meg. Általános elvi követelményként a következők fogalmazhatók meg:

- a hallgató részletes tájékoztatást kapjon az oktatás, illetve munkavégzés során jelentkező baleseti veszélyekről és foglalkozás-egészségi ártalmakról, valamint az ellenük való védekezés módjáról,
- a hallgató ismerje meg a helyi követelményeket és az azokkal összefüggő munkavédelmi tudnivalókat,
- a hallgató kapjon pontos eligazítást a jogszabályokban, egyéb országos vagy ágazati szabályokban vagy belső szabályzatokban foglalt, a munkavédelemmel összefüggő jogairól és kötelességeiről,

- az oktatás tartalmilag és színvonalában feleljen meg a hallgató szakképzettségének és szakmai gyakorlatának,
- az intézményi közlekedésről, más épületekbe, műhelyekbe, tanműhelybe stb. való átjárással, a szociális létesítményekkel (öltöző, mosdó, WC stb.) összefüggő tájékoztatással,
- az általános magatartási szabályokról,
- biztonsági szín-, és alakjelekről, tűzvédelmi jelzésekről,
- az intézményben alkalmazott technológiával, gépekkel, anyagokkal kapcsolatos fontosabb tudnivalókról,
- a technológiából származó veszélyekről és ártalmakról és az ellenük való védekezés módozatairól,
- a gépek, berendezések és szerszámok munkabiztonságáról,
- az alkalmazott alap-, és segédanyagok veszélyeiről és ártalmairól, az ezek elleni védekezésről,
- az anyagok mozgatására, tárolására vonatkozó biztonságtechnikai előírásokról,
- erősáramú villamos berendezések legfontosabb életvédelmi szabályairól,
- az intézményekben alkalmazandó egyéni védőeszközökről,
- tantermek és munkahelyek kiürítésének rendjéről, vészkijáratokkal, menekülési útvonalakkal,
- a hallgatói baleset bejelentési kötelezettségéről,
- az elsősegélykérés módjáról, súlyosabb esetben orvos, vagy mentő értesítésével,
- alkalmas munkaruházatban való megjelenéssel (amennyiben szükséges),
- a tantermek, tanműhelyek veszélytelen megközelítésének útvonaláról,
- a munka megkezdésére való jelentkezésről,
- a szerszámok, eszközök, anyagok tárolásának rendjéről,
- a gépek, berendezések, munkakezdet előtti biztonsági ellenőrzéséről,
- jelző-, és biztonsági berendezések ellenőrzéséről,
- az előírt egyéni védőeszközök használatba vételéről,
- a kezelőelemek, vezérlőszervek funkcióiról és használatuk módjáról,
- az anyagbetáplálás illetve megfogás szabályairól,
- a megmunkáló szerszám, illetve eszköz, segédeszköz működtetéséről,
- a munkadarab, illetve termék gyártásközi minőségi ellenőrzésének biztonságos elvégzéséről,
- a kész, vagy félkész-termék kivételéről, illetve összegyűjtéséről,
- a gép, berendezés, folyamat biztonságos indításáról, leállításáról, üzemen kívül helyezéséről,
- az energia betáplálás megszüntetéséről,
- a gépápolás biztonsági előírásairól,
- a teheremelés szabályairól,
- a munkahely, tanműhely elhagyásáról.

A hallgató köteles az oktatás helyén munkaképes (alkohol-, és drogmentes, kipihent) állapotban megjeleneni.

Ha a munkakörülmények bárkinek életét, testi épségét, egészségét közvetlen veszély fenyegetik, a veszély elhárításáig munkát végezni, vagy végeztetni tilos!

A gyakorlati foglalkozásokon tilos minden olyan magatartás, (fegyelmetlenség, játék, zavarás munka közben stb.) amely az egészséges és biztonságos munkavégzést akadályozza.

Az intézményekben, tanszékeken, gyakorlati foglalkozási helyeken, szeszes italt fogyasztani, ittas és drog hatása alatt álló hallgatót beengedni, vagy ott foglalkoztatni tilos. Az ittas vagy drog hatása alatt lévő hallgatót el kell távolítani. Gyakorlati képzés során a hallgatókat az azonos típusú

munkavégzést végző munkavállalókkal azonos mértékben illeti meg egyéni védőeszköz, védőital és tisztítószer, bőrvédő krém, valamint a foglalkozás-egészségügyi ellátás.

A hallgató a munka vagy foglalkozás közben elszenvedett legkisebb **sérülését, rosszullétét vagy megbetegedését köteles oktatójának azonnal jelenteni és elsősegélyt kérni.** Amennyiben a jelentéstételben egészségi állapota akadályozza, azt társa köteles megtenni.

Dohányozni kizárólag 2011. december 31-ig a Nyugat-Magyarországi Egyetem által **szabályosan kijelölt dohányzó helyeken szabad. 2012. január 1-től további eltérő rendelkezés hiányában a jelenlegi, de a bejárattól legalább öt méterre áthelyezett, kijelölt szabadtéri dohányzóhelyen lehet. (2012-től épületen belül, azaz zárt térben dohányzó helyiséget nem lehet kijelölni.)**

A fiatalokéakra, a csökkent munkaképességű dolgozókra, a terhes nőkre vonatkozó jogszabályokat maradéktalanul minden munkahelyen be kell tartani.

Az Egyetem területén, az épületekben, kollégiumokban, botanikus kertben közbiztonságra veszélyes anyag, tárgy, technológia, állat, nem tartható, nem használható. (pl.: Lőfegyver, légfegyver, gáz-riasztófegyver, nyíl, nyílpuska, gázspray, dobócsillag, rugóskés, ólmosbot, boxer, elektromos sokkoló, kutya, más ragadozó állat, vadcsapda stb.) Kollégiumi házirendben szabályozott módon kisállattartás terráriumban, akváriumban, kalitkában a szobatársak hozzájárulásával lehetséges.

Az Egyetem területén (Campus, Botanikus Kert, Kollégium), élőállat leölése, illetve leölt állat feldolgozása **közegészségügyi** okok miatt tilos.

Az Egyetem területén, az épületekben, kollégiumokban, sportlétesítményekben az öltözők, zuhanyzók, mellékhelyiségek használatának nemek szerinti megosztását tiszteletben kell tartania, mely megszegése fegyelmi és jogi következményeket von maga után.

Saját- és mások testi épségének veszélyeztetése, pl. épületekből **kimászás**, építési- és üzemeltetési-, oktatási technikai eszközök rendeltetésétől eltérő használata tilos! (Felmászás, **dobálás, rongálás** stb.)

Építési munkaterületeken fokozott figyelemmel kell eljárni, (leesés, botlás stb. veszély).

A biztonsági-, és mentőeszközök rongálása, gyűjtése, eltulajdonítása tilos.

Oktatáson megjelenni csak arra alkalmas állapotban lehet.

Oktatáson kívüli **egyetemi sporttevékenység előtt a biztonságos feltételeket előzetesen a sporttevékenységet végzők által ellenőrizni szükséges. Amennyiben a feltételek nem adóttak, a sportolás nem kezdhető meg, nem folytatható, illetve bejelentendő** – a Hallgatói Önkormányzatnak, a Kar vezetésének és a Gazdasági Főigazgatóságnak.

Balesetveszélyes berendezésekről kérjük, minden esetben tegyenek bejelentést!

Hagyományőrző programokon, hagyományőrző tevékenységek során a rendező és a résztvevők felelőssége az Egyetem működési rendjéhez igazodni; a személyek és technikai eszközök által felmerülő tűz-, és balesetveszélyről, kárfelelősségről tájékozódni; a szabályozott, biztonságos, egészséget nem veszélyeztető **feltételeket biztosítani,** megteremteni, a felmerülő rendellenességeket megszüntetni. (pl. csillatolás: Biztonságvédelmi Szabályzat IV. fejezet 7. sz. melléklet, rendezvényszervezés: ugyanezen Szabályzat IV. fejezet 9. sz. melléklet.) Szakest vagy más éjszakába nyúló hallgatói rendezvény oktatási helyiségben nem tartható.

Az Egyetemi Campus területe és más külső egységei, valamint a kollégiumi épületek közötti közlekedés során köteles **a közúti és vasúti közlekedés szabályait betartani!**

(Veszélyes helyek pl.: vasúti pálya mellett történő szabálytalan közlekedés során hallgató életét veszítette; a Frankenburg úti – gépjármű aluljáró felvezető szakaszánál a Zsilip utcát és a Frankenburg utat összekötő – nem kijelölt gyalogátkelő súlyos baleseti helyszín.)

A hagyományőrzéssel összefüggő – tradicionális - szokásokkal kapcsolatban felhívjuk a figyelmet az alkoholfogyasztás **káros élettani hatásaira** is, és figyelembe veendő, hogy egyénileg **változik az alkohol által kiváltott élettani, lélektani hatások foka, éppen ezért nem is kötelező.**

A munkabiztonsági szempontból jelentős gyakorlati foglalkozások megkezdése előtt, az adott gyakorlatra vonatkozó munkabiztonsági oktatást szükséges tartani, adott esetben visszakerdezéssel, vizsgaáztatással, gyakorlati ellenőrzéssel. Az oktatást dokumentálni kell.

Az épületeket, eszközöket, berendezéseket **rendeltetésszerű módon**, illetve **használati utasítás**sal rendelkező eszközök-berendezések esetén, annak megfelelően kell használni.

A tűzriadó-, és más mentési gyakorlatokon a hallgató előírás szerint köteles részt venni. Tűz esetén a liftek nem használhatók! (csak azok, amelyeken ezt külön feltüntetik.) Vész esetén a menekülési utakat kell használni. A menekülési utakat alaprajzon kívül, irányfény, illetve jelzőnyilak is mutatják. A vészkijáratokat, menekülési utakat eltorlaszolni ideiglenesen sem szabad!

A „dühögő” sportpálya használatának rendjéről: A soproni Campus Dühögő focipálya használati és kulcsfelvételi rendjére vonatkozó 2008. október 13-án kelt NYME EHÖK-NYME GF dokumentumban szabályozott, melyet a NYME EHÖK-nél és a kulcsfelvétel helyén lehet megtekinteni.

A segélyhívó telefonszámok 104 mentők, 105 tűzoltóság, 107 rendőrség, 112 általános segélyhívó, vonalas és mobil készülékekről **díjmentesen hívhatók**, és minden esetben a segélyhívás során a segélyhívó neve, az település neve, címe, a bejelentő elérhetősége (telefonszám), és a segélyhívás oka megadandó.

A hallgatók jogosultak tájékozódni a **háziorvosi illetve foglalkozás-egészségügyi szolgálat elérhetőségéről, rendelési idejéről.** (Kollégisták a kollégium címe alapján illetékes háziorvosi szolgálatot vehetik igénybe.) Jogosultak tájékozódni az **elsősegélynyújtó** helyekről, és személyekről, amennyiben ezt jogszabály írja elő.

Az Egyetem rendelkezik munkavédelmi szabályzattal, amely Nyugat-Magyarországi Egyetem Szervezeti és Működési Szabályzatának Biztonságvédelmi Szabályzat elnevezésű mellékletének 2. fejezete.

(Az Egyetem honlapjáról <http://www.nyme.hu> honlap / dokumentumok / Szervezeti és Működési Szabályzat elérési úton letölthető. A Munkavédelmi Szabályzat rendelkezései a hallgatókra is vonatkoznak.)

A hallgatói munkavédelmi alapoktatás végrehajtásáról és nyilvántartásáról a Neptun-rendszeres beiratkozás előtt szükséges gondoskodni. A munkavédelmi speciális helyi ismeretekkel a szervezeti egység munkavédelmi megbízottja köteles a munkavédelmi oktatást kiegészíteni és dokumentálni.

A munkavédelmi oktatás lefolytatását és a szabályok ismeretét és betartását a kari/intézményi vezető is köteles ellenőrizni.

A munkavédelmi oktatás tényét dokumentálni szükséges, vázlata az oktatási jegykönyvhöz csatolandó.